

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

*Beata cuius brachis
Sæcli pendit prælium.
Statera facta corporis,
Pradamque tulit Tartari.*

§. II.

Solvuntur objectiones.

34. **O**bjicies primò contra primam conclusionem: Si Christus de condigno & ad æqualitatem pro peccatis nostris satisfecisset, nullam aliam pro ipsis Deus posset à nobis exigere satisfactionem, cum reddita satisfactione æquali pro offensa, injustum sit aliam exigere, ut si quis solvat pro me centum Petro cui centum debebam, injustum à me aliud exigeretur: Consequens est falsum, imò & hæreticum, si sermo sit de pena temporali nobis propter peccatum debita, ut patet ex Tridentino sess. 6. cap. 14. Ergo &c.

35. Respondeo, negando sequelam Majoris, licet enim Christus pro peccatis nostris de condigno & ad æqualitatem, imò & superabundanter satisfecerit, ut tamen ejus satisfactio suum sortia- tur effectum, vult illam applicari nobis per sacramenta, aut per contritionem & dilectionem Dei super omnia, vel per indulgentias, aut per opera nostra penalia. Cujus rationem egregiam assignat D. Thomas infra quæst. 49. art. 1. ad 4. Nam Christi passio (inquit) operata est remissionem nostrorum peccatorum, tanquam causa universalis: causa autem universalis non excludit con- sortium causæ particularis; quia licet ab ea non accipiat virtutem, per illam tamen ejus virtus descendit in effectum, ut patet in celo, & Sole, aliisque causis universalibus.

36. **O**bjicies secundò: Valor satisfactorius operationum Christi, non adæquat gravitatem offensa mortalis: Ergo ejus satisfactio non est condigna ab intrinseco, sed solum extrinsecè ex divina acceptatione. Consequentia patet ex supra dictis, Antecedens autem probatur primò. Offensa irrogatur Deo ut Deus est: At Christus, non ut Deus, sed ut homo, satisfacit: Ergo valor satisfactorius non adæquat gravitatem offensa.

Secundò, Christi satisfactio non tantum placet Deo, quantum displicet ipsi peccatum: Ergo ejus valor & bonitas non adæquat gravitatem offensa mortalis. Consequentia patet, Antecedens probatur. Peccatum non minus displicet Deo, quam ipsi placet propria bonitas; peccatum enim de se destructivum est divinæ bonitatis: quantum autem amatur aliqua res, tantum odio habetur & displicet destructivum illius: At Christi satisfactio non ita placet Deo, quantum ei placet propria bonitas, ut patet: Ergo non ita placet Deo, quantum ipsi displicet peccatum.

Tercio, Si per impossibile unus Deus offenderet alium Deum, valor satisfactorius operationum Christi, ad summum adæquaret gravitatem offensa Deo irrogata ab alio Deo: Sed gravitas offensa irrogata Deo à creatura, major est gravitate injuriæ Deo irrogata ab alio Deo, crescit enim gravitas offensa ex vilitate personæ offendentis, & illius distantia ab offenso: Ergo valor satisfactorius operationum Christi, non adæquat gravitatem offensa, à creatura Deo irrogata.

Quartò, Gravitas offensa Deo irrogata à creatura, est infinita ex duplici capite, nempe ex parte personæ cui fit, & ex vilitate personæ offen-

A dentis, quæ in infinitum distat à Deo: At satisfactio Christi solum est infinita ex parte personæ satisfaciendæ, non verò ex parte illius cui satisfactio exhibetur, cum potius ex dignitate personæ cui fit satisfactio deprimatur quam crescat satisfactionis valor: Ergo gravitas offensa mortalis, major est valore satisfactorio operationum Christi.

37. Respondeo, negando Antecedens, ad cujus primam probationem dicendum, quod Christus non satisfecit ut homo tantum, nec ut Deus tantum, sed ut Deus homo, humanitate eliciente substantiam actionis, & personalitate Verbi valorem satisfactorium in eam influente; unde cum persona Verbi sit dignitatis infinitæ, valorem infinitum in ejus operationes meritorias & satisfactorias influit. Sed de hoc plura infra.

B Ad secundam, nego Antecedens, ad probationem ipsius, nego Majorem: licet enim peccatum sit destructivum divinæ Majestatis, hoc tamen est solum moraliter, & secundum prudentum æstimationem, non verò realiter & physice, quod esset necesse, ut tantum odio haberetur, quantum diligitur ipsa bonitas Dei, quæ est infinita non solum moraliter, & secundum prudentum æstimationem, sed etiam physice & realiter.

C Ad tertiam, datâ Majori, distingo Minorem: Gravitas offensa Deo irrogata à creatura, major est gravitate injuriæ Deo irrogata ab alio Deo, extensive transeat: intensive, nego. Cum enim offensa irrogata Deo ab altero Deo, in casu conficto, ratione personæ offensa, esset infinita in ratione injuriæ, eminenter, seu æquivalenter, contineret omnem gravitatem possibilem, subindeque licet offensa irrogata Deo à creatura, ex distantia offendentis ab offenso, aliquam majorem gravitatem recipiat; illa tamen majoritas non potest esse intensiva, sed solum extensiva: sicut quia Deus eminentissimo & perfectissimo modo, omnes perfectiones creaturarum continet, Deus simul cum creaturis non facit aliquid majus intensive, sed solum extensive, ut quidam existimant. Ex quo patet solutio ultimæ probationis, licet enim daremus offensam irrogatam Deo à creatura esse infinitam, etiam ratione distantie creaturæ à Creatore; hæc tamen infinitas contineretur in gravitate sumpta ex majestate offensa, ac proinde valor istam adæquans, adæquaret ex consequenti omnem aliam gravitatem.

38. **O**bjicies tertio: Christus ut homo non satisfacit perfecte Deo pro beneficiis in humanitate susceptis: Ergo nec pro peccatis alienis. Consequentia videtur legitima, Antecedens probatur. Hoc inter compensationem ex justitia, & compensationem ex gratitudine reperitur discrimen, quod ut prima sic perfecta, sufficit reddere æquale; ad perfectionem autem secundæ, requiritur quod plus reddatur quam acceptum sit, ut docet D. Thomas 2. 2. quæst. 106. art. 6. & rationem reddit, quia compensatio gratitudinis respicit beneficium secundum voluntatem dantis, in quo hoc præcipue commendatur, quod gratis beneficium intendit ad quod non tenebatur, unde qui beneficium accepit, obligatur ex debito honestatis, ut aliquid gratis intendat; cum autem non excedit quantitatem beneficii accepti, nihil gratis videtur intendere, ideoque ut perfecta sit compensatio ex gratitudine, debet reddere non solum æquivalens, sed aliquid am-

Hhh

plius. At licet gratiarum actio à Christo exhibitæ, pro beneficio Incarnationis, sit illi æqualis, non tamen illud excedit, cum tale beneficium infinitum sit, sicut & talis gratiarum actio: Ergo Christus ut homo non satisfecit perfectè Deo pro beneficiis in humanitate susceptis.

39. Respondeo primò, negando Antecedens, Christus enim revera compensavit ex virtute gratitudinis beneficium Incarnationis factum humanitati; quia licet ex parte rei data non plus dederit quàm accepit humanitas, sed tantum æquale, ex parte tamen affectus plus dedit; sic enim erat affectus, ut si plusquam à Deo accepit reddere posset, de facto redderet: hoc autem sufficere, ut perfectè ex gratitudine beneficia compensaverit, colligitur ex D. Thoma loco in objectione citato, in resp. ad 1. ubi ait quod quia in recompensatione beneficii magis consideratur affectus quàm effectus, quamvis filius patri, ex parte rei acceptæ, scilicet esse & vivere, nihil æquale possit reddere, ex parte tamen affectus dantis & retribuendis, potest aliquid majus filius patri tribuere.

40. Dices, Si hoc sufficeret ut filius ex perfecta gratitudine patri satisfaceret pro acceptis ab ipso beneficiis, sequeretur puram creaturam posse ad æqualitatem gratias agere Deo pro beneficiis acceptis: Consequens est falsum, & contra Aristotelem 8. Ethic. cap. 13. dicentem: *Diis, parentibus, & magistris, par gratia referri non potest*, quod saltem de personis creatis est verum: Ergo &c. Sequela probatur: Etsi Deo non possit pura creatura reddere plus aut æquale ex parte rei, potest tamen æquale aut plus reddere quàm accepit, secundum affectum: At hoc sufficit, juxta solutionem datam, ad perfectè recompensandum ex virtute gratitudinis beneficium acceptum: Ergo creatura potest Dei beneficia, perfectè ex gratitudine compensare.

41. Respondeo concedendo sequelam, loquendo de beneficiis antecedentibus gratiarum actionem, quia tamen ipsa gratiarum actio novum beneficium est, & per seipsam compensatio esse non non potest, sit consequens ut homo semper maneat debitor Deo, & quod nunquam perfectè ad æqualitatem, etiam affectivè, beneficia accepta compenset: qua ratione probat D. Thomas in 3. dist. 20. quæst. 1. art. 2. ad 1. nunquam posse Deo æquales gratias reddi pro acceptis beneficiis, quia nempe ipsa gratiarum actione beneficia crescunt. Nec oppositum Aristoteles docuit loco citato, loquebatur enim, ut explicat D. Thomas 2. 2. qu. 106. art. 6. ad 1. de æqualitate ex parte rei acceptæ, quam homo diis, parentibus, & magistris, reddere non potest: non enim patri possumus dare vitam, quam accepimus ab illo, nec Deo esse; nec magistro, ut tali, doctrinam; cum magistri munus non sit doceri à discipulo, sed solum docere.

42. Secundò ad principalem objectionem responderi potest, dato Antecedente, negando consequentiam & paritatem: cum enim ad compensationem perfectam ex gratitudine, requiratur reddi amplius quàm sit beneficium acceptum, ut docet D. Thomas, loco in objectione citato; ad compensationem autem ex iustitia perfecta, sufficiat æquale reddi; ex eo quod Christus non potuisset ex gratitudine perfectè compensare beneficia facta humanitati, non rectè colligitur, ipsum non potuisse de condigno satisfacere pro offensa, quia satisfactio est in materia iustitiæ, gratiarum

A autem actio in materia gratitudinis.

Obijcies quartò contra secundam conclusionem: Valor satisfactionis Christi non est major gravitate offensæ: Ergo illa non est ab intrinseco superabundans & excedens. Consequentia patet, Antecedens probatur. Gravitas offensæ est infinita simpliciter in genere moris, ut docuimus in Tractatu de peccatis. Sed unum infinitum alio majus non est: Ergo valor satisfactionis Christi, non est ut major gravitate offensæ.

Respondeo negando Antecedens, ad cujus probationem, concessa Majori, distinguo Minorem: Unum infinitum alio majus non est, in eodem genere in quo est infinitum, concedo Minorem: in alio genere, nego Minorem, & Consequentiam; infinitas enim satisfactionis Christi est in genere valoris & bonitatis moralis; infinitas verò offensæ, in genere mali; ex quo solum sequitur, quod in genere mali, seu gravitatis offensivæ, nihil deur majus; non autem quod satisfactio Christi, comparata in valore cum gravitate offensæ, non sit major illa: sicut si daretur linea infinita in genere lineæ, non daretur alia linea major, licet major quantitas dari posset, scilicet quantitas corporis infiniti, & si daretur actus misericordiae infinitus in linea misericordiae, solum sequeretur quod in illa linea nihil majus daretur, non verò quod actus charitatis infinitus in genere charitatis, majoris valoris meritorij non esset.

Obijcies ultimò: Si satisfactio Christi excederet gravitatem offensæ mortalis, sequeretur injustè à Deo postulatam fuisse, ad recompensationem illius: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud. Sequela probatur: Persona offensa iustè solum potest exigere satisfactionem æqualem injuriæ sibi irrogatæ, & non nisi injustè potest exigere satisfactionem superexcedentem: Ergo si satisfactio Christi fuit majoris valoris gravitate offensæ, injustè Deus illam exegit pro compensatione peccati humani generis.

D Respondeo negando sequelam, ad cujus probationem, distinguo Antecedens: Persona offensa, iustè solum potest exigere satisfactionem æqualem, quando est possibilis æqualitas in satisfactione, absque excessu, concedo Antecedens: quando non est possibilis, nego Antecedens, & Consequentiam; quia in præsentem, non potest dari æqualis satisfactio pro offensa peccati mortalis, nisi exhibeatur à persona divina, subsistente in natura creata, ut articulo præcedenti ostendimus; & quia eo ipso quod persona divina, in natura assumpta operetur, non potest non dare plus dignitatis suis operationibus, quàm sit gravitas offensæ, hinc fit iustè à Deo postulari satisfactionem Christi, etsi sit superexcedens & superabundans. Quod exemplo aptissimo explicabitur art. sequenti §. 3. num. 78.

ARTICULVS III.

An satisfactio Christi sit valoris simpliciter infiniti?

R Recentiores Scotistæ, etsi concedant operationes Christi esse summi valoris, ita ut ab actionibus puræ creaturæ in valore adæquari non possint, negant tamen esse valoris simpliciter infiniti, etiam in genere moris. Ita docent Rada p. contr. 17. art. 2. Faber in 3. disp. 45. cap. 2. & 3. &